

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Archeologia wspólnotowa

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Archeologia - przedmioty do wyboru Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Archeologii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 19ARLPWS.1100000KU.16026.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Fakultatywny Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające
Koordynator zajęć	Patrycja Filipowicz	
Prowadzący zajęcia	Patrycja Filipowicz	
Okres Semestr zimowy	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Konwersatorium: 2, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 2

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Kurs ma na celu zapoznanie z ideą archeologii wspólnotowej. W praktyce polega ona na angażowaniu społeczności w działania archeologów t.j. na umożliwieniu ludności udziału w pracach archeologicznych, co uważa się za skuteczną metodę wzmacniania pozytywnych skojarzeń z przeszłością, dziedzictwem, jak i z samą dyscypliną (Pawleta 2020). Jest to istotne, aby pokazać, że archeologia może stać się integralną częścią życia publicznego, że jest nie tylko dziedziną nauki, ale przede wszystkim praktycznym działaniem, wynikającym z poczucia zobowiązania wobec całego społeczeństwa (Pawleta 2020). Poprzez analizę studiów przypadków- konkretnych projektów realizowanych na terenie Bliskiego Wschodu, Europy i Polski uczestnicy poznają społeczną rolę archeologii. Zajęcia mają także praktyczny wymiar-ich celem jest zachęcenie słuchaczy do aktywnego angażowania się i tworzenia projektów archeologii wspólnotowej poprzez udział studentów w warsztatach archeologicznych dla przedszkoli i szkół.

Wymagania wstępne

brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	uzyskuje wiedzę na temat rozwoju nurtu i podstaw teoretycznych tzw. archeologii wspólnotowej	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02, ARL_K1_W04	Projekt
W2	Zyskuje wiedzę na temat osiągnięć archeologii z zakresu archeologii wspólnotowej w różnych ośrodkach badawczych na świecie i w Polsce	ARL_K1_W01, ARL_K1_W02	Projekt
Umiejętności - Student/ka:			
U1	opanowuje umiejętności porozumiewania się z niespecjalistami i popularyzacji wiedzy o archeologii i przeszłości	ARL_K1_U08	Projekt
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	opanowuje umiejętności porozumiewania się z niespecjalistami i popularyzacji wiedzy o archeologii i przeszłości	ARL_K1_K02	Projekt

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Zajęcia wprowadzające- czym jest archeologia publiczna i archeologia wspólnotowa?	W1	Konwersatorium
2.	Archeologia a społeczeństwo- wprowadzenie, zarys historyczny kształtowania się idei.	W1, W2	Konwersatorium
3.	Archeologia wspólnotowa na świecie- omówienie wybranych studiów przypadków	W1, W2	Konwersatorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Archeologia wspólnotowa w Polsce-- omówienie wybranych studiów przypadków	W1, W2	Konwersatorium
5.	Archeologia wspólnotowa na Wydziale Archeologii UAM- Studium przypadku: Projekt CARE	W1, W2	Konwersatorium
6.	Rola archeologii wspólnotowej-dyskusja	W1, W2, U1	Konwersatorium
7.	Wprowadzenie do zajęć praktycznych- przygotowanie warsztatów dla przedszkoli i szkół	U1, K1	Konwersatorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Konwersatorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Metoda warsztatowa

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Konwersatorium	obecność, przeprowadzenie warsztatów dla dzieci

Literatura

Obowiązkowa

1. Agbe-Davies A.S. 2020. Community Engagement in Archaeology [w:] Encyclopedia of Global Archaeology. Second Edition, red. C. Smith. Cham: Springer, 2579–2587.
2. Atalay S. 2012. Community-Based Archaeology: Research With, By, and for Indigenous and Local Communities. Berkeley: University of California Press.
3. Benetti F., Möller K., Ripanti F. 2021. Working with Communities: Public Participation from the Archaeologists' Perspective. Journal of Community Archaeology & Heritage. DOI: 10.1080/20518196.2021.1953320.
4. Grima R. 2016. But Isn't All Archaeology 'Public' Archaeology? Public Archaeology 15 (1), 50–58.
5. Kajda, K., Kobińska, D. 2017. Archeologie współczesności jako odpowiedź na kryzys dyscypliny. Ochrona Zabytków, 70(2), 277.
6. Kajda K., Kobińska D., 2021. Archeologia wspólnotowa jako sposób zrównoważonego podejścia do dziedzictwa- przykład projektu CARE. W: Pawleta M., Marciniak A., (red.) Dziedzictwo kulturowe w kontekście wyzwań zrównoważonego rozwoju. Universitas, Poznań. S.219-236.
7. Lewis, C., van Londen, H., Marciniak, A., Vařeka, P., & Verspay, J. 2022. Exploring the impact of participative place-based community archaeology in rural Europe: Community archaeology in rural environments meeting societal challenges. Journal of Community Archaeology & Heritage, 1-20.
8. McDavid C. 2020. Community Archaeology [w:] Encyclopaedia of Global Archaeology. Second Edition, red. C. Smith. New York: Springer, 2563–2571.

Dodatkowa

1. Pawleta, M. 2020. Archeologia odpowiedzialna społecznie. Działania z zakresu public i community archaeology w Polsce. Folia Praehistorica Posnaniensia, 25, 149-167.
2. Zalewska, A. 2014. Prospołeczna, partycypacyjna i „wspólnotowa” archeologia bliskiej przeszłości jako sposób na nadawanie sensu trwaniu (ludzi i rzeczy) oraz jako antidotum na niedostatki wiedzy i trywializację przeszłości. Studia Humanistyczne AGH (od 2012), 13(2), 19-39.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Konwersatorium	2
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie projektu	43
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ARL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania i pracy w grupie, przyjmując w niej różne role
ARL_K1_U08	Absolwent/ka potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w grupach, w odniesieniu do zadań związanych z problematyką archeologii
ARL_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie archeologii w systemie nauk (zwłaszcza nauk humanistycznych) oraz jej specyfikę przedmiotową i metodologiczną; powiązania archeologii z innymi dyscyplinami z obszaru nauk humanistycznych, ścisłych, przyrodniczych i społecznych
ARL_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie terminologię, teorie, metodologię i metody z zakresu archeologii
ARL_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie metody w zakresie gromadzenia, zarządzania i przetwarzania archeologicznych zasobów źródłowych oraz analizy i interpretacji tych zasobów, specyficznych dla rozmaitych tradycji, teorii lub szkół badawczych archeologii (prahistorii)